

T.C.
BİLECİK VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

KARAR TARİHİ : 12/05/2020
KARAR NO : 0661-05-07

İL UMUMİ HIFZISSİHHA KURUL KARARI

İl Hıfzıssıhha Meclisi 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 27. ve 72. maddeleri gereği 12.05.2020 tarihinde saat 15.00'da Vali Bilal ŞENTÜRK Başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararlar alınmıştır.

Alışveriş Merkezlerinin 11.05.2020 tarihinden itibaren faaliyetlerini sürdürürken 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatça belirlenen kurallara ilave olarak, Bilim Kurulu önerileri doğrultusunda;

A) AVM Giriş – Çıkış Kapıları ve Genel Alanlara Yönelik Önlemler

- 1- AVM'ler 10.00 - 22.00 saatleri arasında faaliyet yürütebilecektir.
- 2- Giriş ve çıkışlar kişilerin birbirleriyle temasını engelleyecek şekilde düzenlenmelidir.
- 3- Giriş ve çıkışlar için zeminde tek yönlü gidiş-geliş işaretleri konulmalıdır.
- 4- AVM'de olabildiğince fazla sayıda giriş kapısı açılmalıdır.
- 5- AVM'deki kişi sayısı her 10 metrekareye bir kişi olacak şekilde sınırlandırılmalıdır.
- 6- AVM'den çıkış yapan kişi sayısı kadar kişinin giriş yapmasına izin verilmelidir.
- 7- AVM'ye girişte tıbbi/bez maske takılmalı ve maskesi olmayanlar içeri alınmamalıdır.
- 8- Girişte ateş ölçümü yapılmalıdır. Ateşi 38°C'dan yüksek olanlar içeri alınmamalı, sağlık kuruluşuna gitmesi istenmelidir.
- 9- AVM giriş ve çıkışlarında sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) uyulmalı, girişlerde kişiler sıra ile içeriye alınmalı ve sırada durulması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- 10- Müşteriler anonslar ya da videolarla COVID-19 kapsamında AVM'de uyulması gereken kurallar konusunda bilgilendirilmelidir. Bu anonslarda AVM ziyaretinin 3 saatten uzun olmaması ve grup halinde dolaşılmasından kaçınılması önerilerine de yer verilmelidir.
- 11- AVM ziyaretçilerinin yönlerini bulma ve bulundukları lokasyondan bina içerisindeki bir başka yere (mağaza, otopark, bebek bakım odası, danışma, asansör vb.) nasıl gidecekleri konusunda rehber görevi üstlenen **dokunmatik dijital yönlendirme sistemleri** kapalı tutulacaktır.
- 12- Yemek katındaki her türlü masa ve sandalyenin kullanılması engellenmelidir.
- 13- COVID-19 bulaşma riskini artıracığından aşağıdakiler yapılmamalıdır:
  - Konser ve gösteri gibi toplu etkinlikler
  - Promosyon uygulamaları
  - Broşür dağıtımı
  - Dinlenme alanlarının kullanımı
  - Çocuk ya da diğer yaş gruplarına yönelik oyun alanları ve sinemaların kullanımı
  - Mescitlerin kullanımı
  - Oto yıkama hizmeti
  - Vale hizmeti
  - Genel alanlarda yemek ve diğer gıdaların tüketimi
  - Tekerlekli sandalye kullanımı
  - Sigara içme alanı kullanımı
  - Mama sandalyesi kullanımı
  - Bebek arabası kiralanması vb. durumlar

- 14- Asansörlerin kullanımı sınırlandırılmalı, kapasitesinin üçte biri sayıda kişinin binmesine izin verilmeli ve bu sayı asansör girişinde belirtilmelidir. Asansör içerisinde sosyal mesafeyi korumak amacıyla kişilerin durması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- 15- Yürüyen merdivenlerin bantları ve diğer ortak alanların kapı kolları, tırabzanlar, asansör düğmeleri gibi sık dokunulan yüzeylerin günde en az üç kez temizlik ve dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.
- 16- Tuvaletlere el yıkama ve maske kullanımı ile ilgili afişler asılmalıdır.
- 17- Tuvaletlerde el kurutma makineleri kullanılmamalıdır. Tek kullanımlık kağıt havlu sistemine geçilmelidir.
- 18- Tuvaletlerde sıvı sabun bulundurulmalı ve devamlılığı sağlanmalıdır.
- 19- Tuvaletlerdeki su ve sabunlar mümkünse fotoselli olmalıdır.
- 20- Tuvalet alanlarına giriş kapılarının elle tutularak açılması engellenmeli, kapı yerine mümkünse mühendislik uygulamalarıyla mahremiyet sağlayacak geçiş sağlanmalıdır.

B) AVM'lerde Ortam Havalandırmasına Yönelik Önlemler

- 1- AVM'lerin etkin şekilde ve dış ortamdan havalandırması sağlanmalıdır. Havalandırma sisteminin filtrelerinin kontrolleri ve değişimleri düzenli yapılmalıdır. Filtre değişimi aerosol oluşturacak işlem kabul edildiğinden bu işlem sırasında personel N95/FFP2 maske takmalı, eldiven ve yüz siperliği kullanmalı, çıkarılan filtre çift poşetlenerek atılmalıdır. Klima santrallerinin normal temizlik periyotları kısaltılmalıdır.
- 2- Merkezi havalandırma sistemleri dışındaki klima sistemleri kullanılmamalıdır.
- 3- Havalandırma gece bina kullanımda değilken dahi sürdürülmeli, daha az hava miktarı ile de olsa gece boyu havalandırma sistemi çalışmaya devam ettirilmelidir.
- 4- Kirli hava çıkışının yapıldığı yerlerden insan geçişi engellenmelidir.
- 5- AVM'de teknik olarak gerekli olan asgari hava sirkülasyonu sağlanmalıdır.

C) AVM'deki İş Yerlerine Yönelik Önlemler

- 1- İş yeri çalışanları maske takmalıdır.
- 2- İş yeri girişinde ve kasalarda (ödeme noktalarında) el antiseptiği bulundurulmalıdır. El antiseptiğinin doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilmeli, üzerine ekleme yapılmamalı ve boşalanı yenisi ile değiştirilmelidir.
- 3- İş yeri içerisinde kalabalık oluşmasını engellemek için, dış kapıya içeriye girilmesini engelleyecek basit bir uyarıcı/engelleyici koyulmalıdır. Bu, kapının her iki tarafından tutturularak asılabilecek basit bir kırmızı renkli kordon ya da şerit olabileceği gibi, kasa, plastik duba gibi bir blokaj materyali de olabilir.
- 4- Müşterilerin iş yerine tek başlarına girmeleri sağlanmalıdır.
- 5- İş yerine 8 metrekareye 1 kişi düşecek şekilde müşteri alınmalıdır (Ör. 32 metrekarelik bir dükkânda 2 çalışan varsa 2 de müşteri alınabilir).
- 6- İş yeri dışında da sosyal mesafenin korunmasını sağlamak üzere kalabalık oluşmasını engelleyecek önlemler alınmalıdır. Gereken yerlerde zemine aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleri yerleştirilmelidir.
- 7- Deneme kabinleri mümkün olduğu kadar kullanılmamalı, içeride kalma süresi sınırlandırılmalı (10 dakikayı geçmemeli), maskeler çıkarılmamalı ve her müşteriden sonra kabin havalandırılarak sık kullanılan yüzeyler uygun şekilde temizlenmelidir. Kabinler kullanılmadığı zamanlarda kapı/perdeler açık bırakılmalı ve havalandırmanın sürdürülmesi sağlanmalıdır. İki'den fazla deneme kabini olan iş yerlerinde deneme kabinleri birer atlayarak ve dönüşümlü kullanılmalıdır (ör. ilk seferde 1,3,5, ikinci seferde 2,4,6 gibi).
- 8- Denenen ürünlere Ultraviyole ışınları uygulanmamalıdır. Avrupa Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi tarafından önerilmeyen bu işlem insan sağlığına zararlı olabilir.

- 9- Kozmetik ürünler ve parfümlerin deneme amacıyla kullanımı engellenmelidir.
- 10- Kasa önünde sıra beklerken durulması gereken yerlere, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleri yerleştirilmelidir.
- 11- Mümkün olduğunca nakit ödemeden kaçınılmalı, kartla temassız ödeme tercih edilmelidir.
- 12- AVM içinde bulunan iş yerleri kendi sektörleri ile ilgili yayımlanan/yayımlanacak kurallara da ayrıca uyacaktır.

D) Mal Kabul Alanlarına Yönelik Önlemler

Genel olarak COVID-19 virüslerinin cansız yüzeylerde bulunabileceği gösterilmiş olmakla birlikte hastalık oluşturacak miktarda bulunmaması nedeniyle paket veya kargo ile bulaş beklenmemektedir. Dünya Sağlık Örgütü ve Avrupa Hastalık Korunma ve Kontrol Merkezi gibi sağlık kuruluşlarının da bu konuda kısıtlaması yoktur. Esas bulaş yolu virüsü taşıyan kişi ile yakın temastır, bununla birlikte hasta kişinin solunum parçacıkları ile kirlenmiş yüzeylere dokunma ve sonrasında yüze dokunma ile bulaş ihtimali olduğundan el hijyenine dikkat edilmelidir.

- 1- Mal Kabul Bölümünde el antiseptiği bulundurulmalıdır.
- 2- Mal kabulü yapılan yerlerde görevli personel dışındaki kişiler bulunmamalıdır.
- 3- Bu alanlarda çalışan personel sayısı mümkünse azaltılmalıdır. Personelin sosyal mesafe kuralına (en az 1 metre) uymaları sağlanmalıdır.
- 4- Görevli personel maske takmalıdır.
- 5- Mal Kabul Bölümünde kargo malzemeleri ve insanlar üzerine dezenfektan püskürtülmemelidir. Dünyadaki sağlık otoriteleri (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi ve Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi) tarafından önerilmeyen bu işlem toksik etkileri nedeniyle insan sağlığına zararlı olabilir.

E) Müşterilere Yönelik Önlemler

- 1- AVM içerisinde COVID-19 kapsamında alınan kurallara uyulmalıdır.
- 2- AVM'lerin toplam inşaat alanından otopark, depo, tesisat katı/odası, yönetici odası, idari bürolar, çalışan yemekhaneleri, yangın merdiveni vb. müşteri kabul edilmeyen alanlar çıkarıldıktan sonra aktif müşteri/ziyaretçi kabul edilebilecek alanlarına aynı anda 10 m²'ye bir kişi olacak şekilde müşteri kabul edilebilecektir. (Örneğin; 1.000 m²'lik toplam aktif müşteri kabul edilebilecek alanı bulunan bir AVM'de aynı anda en fazla 100 müşteri bulunabilecektir.)
- 3- AVM yönetimince, AVM'ye aynı anda kabul edilebilecek toplam müşteri sayısı, herkes tarafından görülebilecek bir şekilde (AVM girişlerine pankart şeklinde) asılacak ve AVM'lerin internet sayfalarında bu bilgiye yer verilecektir.
- 4- AVM içindeki iş yerlerinin girişine de o iş yeri için aynı anda kabul edilebilecek müşteri sayısını gösteren pankart, afiş veya tabela asılacak/konulacaktır.
- 5- Diğer müşteriler ve çalışanlar ile sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) dikkat edilmelidir.
- 6- Tıbbi/bez maske kullanılmalıdır.
- 7- AVM içerisinde bulunan berber veya güzellik salonlarını kullanacak kişiler, "Berber, Kuaför ve Güzellik Salonlarında Alınması Gereken Önlemler" kapsamındaki kurallara uymalıdır.
- 8- İş yeri içinde mecbur kalmadıkça yüzeylere dokunulmamalıdır. Dokunulduğunda eller su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabuna ulaşamıyorsa el antiseptiği kullanılmalıdır.
- 9- Sık dokunulması mümkün olan yüzeylerin farkında olunmalı, buralara dokunmak gerekirse, sonrasında eller su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabuna ulaşamıyorsa el antiseptiği kullanılmalıdır.

F) Personeli Korumaya Yönelik Önlemler

- 1- COVID-19 belirtileri gösteren (ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan), COVID-19 tanısı alan ya da COVID-19 teması olan personel en az 14 gün çalıştırılmamalıdır.
- 2- Çalışan personel içerisinde ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olanlara tıbbi maske takılarak izole edilmeli, ilgili sağlık birimine yönlendirilmelidir.
- 3- AVM yönetimlerince, çalışan personelin tamamına COVID19 virüsünün bulaşma şekli, etkileri, alınması gereken tedbirler, el hijyeni, uygun nitelikte tıbbi maske takılması, maskenin nemlenmesi ya da kirlenmesi halinde değiştirilmesi, yeni maskenin takılması esnasında ise el temizliğine dikkat edilmesi konuları başta olmak üzere gerekli eğitimler verilecek/verdirilecektir.
- 4- Personel vardiyalı çalıştırılarak çalışma ortamında aynı anda az sayıda personelin bulunması sağlanmalıdır.
- 5- Çalışan personelin tümünün kuralına uygun tıbbi maske takması, maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirmesi sağlanmalıdır. Yeni maske takılırken eller el antiseptiği ile temizlenmelidir.
- 6- Personelin dinlenme alanlarında en az 1 metrelik sosyal mesafenin korunması ve maske takılmasının sürdürülmesi sağlanmalıdır. AVM ve işyerlerinde görev yapan personelin yemekleri kumanya şeklinde verilmeli, AVM yönetimi bunu organize etmelidir.
- 7- Yemekler toplu halde yenmemelidir. Yemek yerken ya da çay/kahve içilirken, maske çıkarılacağı için kişiler arası en az 1 metre sosyal mesafenin korunması sağlanmalıdır.
- 8- Çalışan personelin el hijyenine dikkat etmeleri sağlanmalıdır. El hijyenini sağlamak için, eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabunun olmadığı durumlarda el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.

G) Güvenlik Görevlilerini Korumaya Yönelik Önlemler

AVM güvenlik görevlileri, COVID-19 açısından düşük ve orta riskli alanlarda çalışmaktadır.

• Bir metreden uzak temas (Düşük riskli çalışma alanı)

Güvenlik görevlilerinin yüz yüze temas olasılığını azaltmak için camlı kabinlerde bulunmaları önerilir. Böyle bir imkan yoksa, kuruma giriş yapanlarla güvenlik görevlileri arasında en az 1 metre mesafeyi sağlayacak şekilde düzenleme yapılmalıdır. 1 metreden uzak durulacaksa sadece tıbbi maske yeterlidir.

• Bir metreden yakın temas (Orta riskli çalışma alanı)

Üst araması yapılacaksa 1 metreden yakın temas olasılığı vardır. Aşağıdaki kişisel koruyucu ekipmanları kullanması sağlanmalıdır.

Tıbbi maske ve gözlük/yüz koruyucu kullanılmalıdır. Bu ekipmanlar kişiye özeldir.

Vücut salgılarıyla gözle görülür bir kirlenme olasılığı yoksa eldiven kullanılmamalıdır.

El hijyeni sağlanmalıdır.

- 1- Kişisel koruyucu ekipmanın uygun kullanımı konusunda eğitim verilmelidir. Önce maske sonra gözlük/yüz koruyucu takılır, çıkarılırken önce gözlük/yüz koruyucu ve en son maske çıkarılır.
- 2- Yukarıda kullanılması gerektiği belirtilen ekipmanlar, görevlinin aktif olarak görevini yaptığı süre boyunca kesintisiz olarak kullanılmalıdır. Maskeler nemlendikçe ve kirlendikçe yenileri ile değiştirilmelidir.
- 3- Kişisel koruyucu ekipmanların giyilmesi ve çıkartılması sonrasında her seferinde uygun el hijyeni sağlanmalıdır. Eller en az 20 saniye su ve sabunla yıkanmalı veya el antiseptiği kullanılmalıdır.

- 4- Eldivenin doğru kullanılması sağlanmalıdır. Değiştirilmeyen eldivenler mikrobik kirlenmeye yol açacağından çevreye dokunmamaya ve el hijyenine özen gösterilmelidir.
- 5- Görevlinin dinlenmek üzere yerinden ayrılması halinde (çay, yemek vb.) kullanılan maske ve eldiven çıkartılmalı ve uygun şekilde çift poşetlenerek atılmalıdır. Gözlük/yüz koruyucu bir sonraki kullanıma hazırlık için %70'lik alkolle temizlenmelidir.
- 6- Görev yerine dönülürken yeni maske ve eldiven kullanılmalıdır.

H) Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma Önlemleri

- 1- İş yeri temizliği günlük olarak yapılmalı ve havalandırılmalıdır. Sık kullanılan alanlar daha sık temizlenmeli ve havalandırılmalıdır.
- 2- AVM'lerin giriş kapılarında bulunan hava perdeleri kesinlikle çalıştırılmayacaktır.
- 3- Toksik etkileri nedeniyle dünyadaki sağlık otoritelerinin (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezleri) kullanımını önermediği dezenfektan püskürtme sistemlerinin (dezenfektan tüneli vb. uygulamalar) AVM'lerde kullanımına izin verilmeyecektir.
- 4- İş yerlerinin temizliğinde özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri gibi) temizliğine dikkat edilmelidir. Bu amaçla, su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) sodyum hipoklorit içeren çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılabilir. Tuvalet temizliği için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) kullanılmalıdır.
- 5- Klor bileşiklerinin uygun olmadığı bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silinerek dezenfeksiyon sağlanmalıdır.
- 6- Çalışma tezgâhları düzenli olarak temizlenmeli ve %70'lik alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- 7- Müşteriler ödeme terminalini kullanır ve dokunurlarsa hemen sonrasında %70'lik alkol ile temizlenmelidir.
- 8- Temizlik yapan personelin tıbbi maske ve eldiven kullanması sağlanmalıdır. Temizlik sonrasında personelin maske ve eldivenlerini çıkarıp iş yerindeki çöpe atması, yıkanabilir bez maske kullandıysa yenisiyle değiştirmesi ve ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkaması, sabun ve suyun olmadığı durumlarda el antiseptiği kullanması sağlanmalıdır.

I) Denetim ve Eğitim Kuralları

- 1- AVM yönetimlerince, Koronavirüs salgınına karşı alınan tedbirlere uyulup uyulmadığı takip edilecek, denetlenecek ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi sağlanacaktır. Bu amaçla her AVM için **Koronavirüs Tedbirleri Sorumlusu/Sorumluları** belirlenecektir.
- 2- Koronavirüs sorumlusu/sorumluları her saat başı iş yerlerinde alınması gereken tedbirler başta olmak üzere alınan/alınacak tedbirleri denetleyecek, aksaklıkları giderecek ve varsa alınması gereken ilave tedbirler konusunda AVM yönetimini bilgilendireceklerdir.
- 3- Koronavirüs sorumlusu/sorumluları tarafından alınan tedbirler (alınan hijyen ve temizlik tedbirlerinin kontrolü başta olmak üzere her tedbir alanına ilişkin günlük denetim çizelgeleri ile) gerektiğinde ibraz edilmek üzere günlük çizelgeler ile kayıt altına alınacaktır. AVM'de görevli güvenlik, sağlık ve temizlik personeline değişen/yeni iş tanımları, Koronavirüs kapsamında alınan tedbirler ve yapılması gerekenler hakkında teorik/pratik eğitimler Sağlık Müdürlüğü ve işyeri hekimleri tarafından verilecektir.
- 4- Valiliğimiz bünyesinde, Ticaret İl Müdürlüğü koordinasyonunda içinde halk sağlığı uzmanı ve makine mühendisinin bulunacağı beş kişilik bir komisyon oluşturulacak ve bu komisyon tarafından AVM'lerin, Koronavirüs ile mücadele kapsamında belirlenen kurallara riayet edip/etmediklerinin denetlenmesi (haftada en az bir kez olmak üzere) sağlanacaktır.

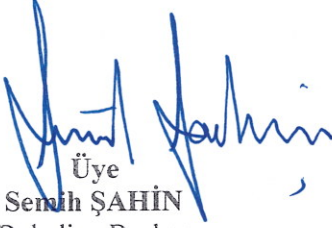
Bu kapsamda;

Uygulamanın yukarıda belirtilen çerçevede eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesinin sağlanmasına, tedbirlere uymayanlarla ilgili Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282'nci maddesi gereğince idari para cezası verilmesine, aykırılığın durumuna göre Kanunun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılmasına, konusu suç teşkil eden davranışlara ilişkin Türk Ceza Kanununun 195'inci maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılmasına,

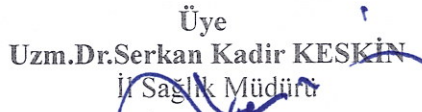
Oy birliği ile karar verilmiştir.

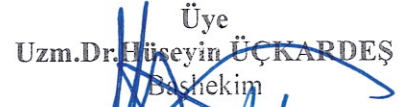
Başkan
Bilal ŞENTÜRK
Vali

Üye
Serrih ŞAHİN
Belediye Başkanı

Üye
Uzm.Dr.Serkan Kadir KESKİN
İl Sağlık Müdürü

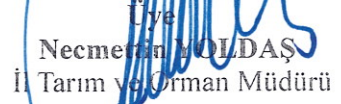
Üye
Uzm.Dr.Hüseyin ÜÇKARDEŞ
Başhekim

Üye
Dr.Ali MENEKŞEOĞLU
J.Tbp.Binbaşı
Garnizon Baştabibi

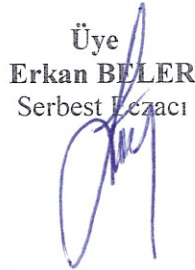
Üye
Ramazan ÇELİK
İl MNH Eğitim Müdürü

Üye
Necmettin YOLDAŞ
İl Tarım ve Orman Müdürü

Üye
Mustafa BUDAK
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

Üye
Erkan BELER
Serbest İzzacı